

Irena Rakovec Žumer

**Izobraževanje na daljavo dijakov športnikov na Gimnaziji Franceta Prešerna
(Objavljeno v reviji Slovenščina v šoli, leto 2017, št. 3, str. 29–35.)**

Sinopsis

Članek prikazuje izobraževanje na daljavo vrhunskih in perspektivnih dijakov športnikov na Gimnaziji Franceta Prešerna Kranj (nekdanji ESIC Kranj) in primere učenja na daljavo ob podpori gradiv Jazon (IDD).

Ključne besede

izobraževanje na daljavo dijakov športnikov, gradiva Jazon (IDD)

1. Razvoj izobraževanja na daljavo na Gimnaziji Franceta Prešerna Kranj

Gimnazija Franceta Prešerna (GFP) je poznana v širšem slovenskem prostoru kot športna šola. Našo šolo so obiskovali športniki, kot so: **Peter Prevc, Primož Roglič, Jurij Tepeš, Žan Košir, Vesna Fabjan, Barbara Jezeršek, Maja Vtič, Peter John Stevens, Štefan Hadalin, Anamarija Lampič** in mnogi drugi. Tudi danes se na GFP šola ogromno mladih vrhunskih in perspektivnih športnikov, **Domen Prevc, Bor Pavlovčič, Aljaž Osterc, Nika Križnar ...**, ki že v najstniških letih dosegajo odlične športne uspehe. Ker je več kot tretjina naših dijakov športnikov, ki so zelo veliko odsotni od pouka, in ker neke »klasične, frontalne oblike poučevanja« niso zadostne za njihovo uspešno dokončanje šole in opravljeno maturo, smo razvijali različne oblike poučevanja, s katerimi smo se želeli dijakom športnikom čim bolj približati, tudi izobraževanje na daljavo.

Kljub dolgoletnemu delu z dijaki športniki smo sistematičneje začeli delati in razvijati sistem dela na daljavo z letom 2004 ob pomoči MIRK-a in Zavoda RS za šolstvo. V š. l. 2009/2010 smo bili zato veseli, ker smo se lahko pridružili projektu **Timsko poučevanje dijakov športnikov preko omrežja**. Pri projektu je sodelovalo Ministrstvo za šolstvo in šport skupaj z Zavodom za šolstvo, CPI, Olimpijskim komitejem Slovenije, Združenjem športnih zvez in Telekomom Slovenije. V tem šolskem letu smo na področju timskega poučevanja športnikov preko omrežja skupaj z II. Gimnazijo Maribor in ŠCPET orali ledino, vendar je bil projekt že v š. l. 2010/11 nadgrajen v obliki enoletnega poskusa **Uvajanje izobraževanja na daljavo za dijake športnike (Jazon)**, ki ga je vodil Zavod RS za šolstvo. Poleg naše šole so sodelovale še štiri splošne gimnazije – Gimnazija Ledina, Gimnazija Jesenice, Gimnazija Šiška, II. Gimnazija Maribor – in Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije Ljubljana (ŠCPET).

V poskus so bili vključeni samo športniki 2. letnikov, poučevali smo predmete: slovenščina, matematika, zgodovina, kemija in informatika. Člani predmetnih skupin, ki so bile sestavljene

iz učiteljev v poskus zajetih predmetov in predmetnega svetovalca na Zavodu RS za šolstvo, smo izdelali predmetni izvedbeni kurikulum izobraževanja na daljavo (PIKID). Na podlagi PIKID-a smo učitelji izdelali letni delovni načrt. Dijaki pa so svoje izdelke udeležili v digitalnem listovniku (Mahara).

S pomočjo pedagoškega koordinatorja, ki ga imamo na šolah s športnimi oddelki, smo pripravili predvideno odsotnost dijakov, ki se izobražujejo na daljavo, ter predvideni tedenski urnik vadbe in tekmovanj v š. l. 2010/11. Načrt je bil seveda narejen okvirno, saj športniki tekmovanja in treninge prilagajajo trenutni situaciji, od njihove kondicije do vremenskih razmer. Spoznali smo tudi, da bo v prihodnosti v izobraževanje športnikov potrebno še bolj vključiti njihove trenerje, ker imajo velik vpliv na mlade športnike in z njihovo pomočjo lahko dosežemo dobre rezultate tudi na izobraževalnem področju.

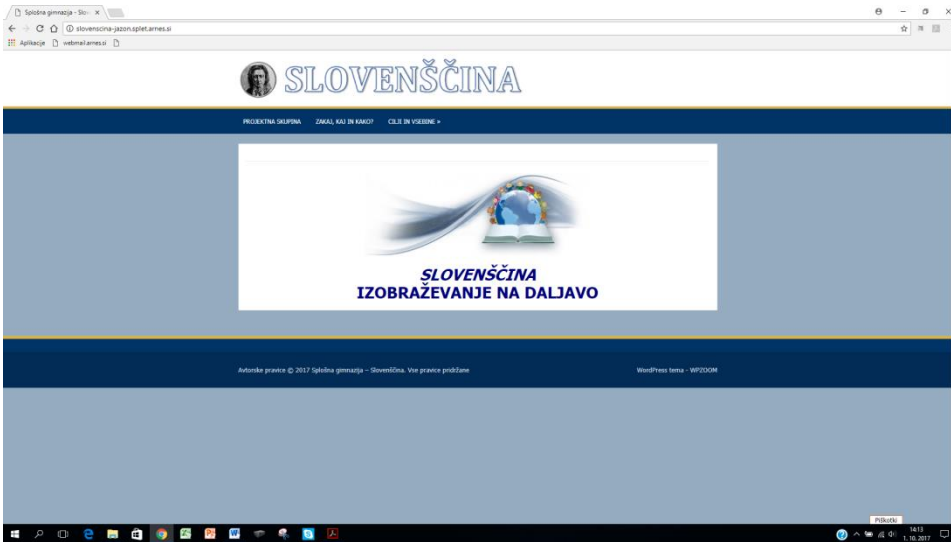
PIKID je bil, žal, pripravljen samo za drugi letnik in delno tretjega, saj je bil poskus JAZON enoletni. Šole, ki zaradi specifičnosti svojega dela moramo izobraževati na daljavo, smo si seveda želele, da bi se projekt nadaljeval, vendar se je to zgodilo šele v š. l. 2015/16 z razvojno nalogo, ki bo trajala med letoma 2016 in 2018 (IDD). Članice projektnega tima pod vodstvom ga. dr. Špele Bregač pripravljamo naloge za prvi in četrti letnik. Poskušale smo dopolniti tudi manjkajoče naloge za 3. letnik, vendar je naloge težko poenotiti, saj je bil projekt za več let prekinjen, med tem časom smo po šolah izobraževanje na daljavo že zelo nadgradili, kar nam med drugim omogoča tudi nenehen razvoj IKT in izdelava e-gradiv in i-učbenikov. Z novimi nalogami za prvi in četrti letnik pa je dijakom omogočeno poleg samostojnega učenja tudi sprotno spremljanje in vrednotenje znanja po načelih formativnega spremljanja in vrednotenja znanja, po katerem učitelji sicer poučujemo že vsa leta, vendar smo ga v zadnjih letih na raznih seminarjih in izobraževanjih, ki jih je organiziral ZRSSŠ, nekoliko bolj ozavestili.

2. Predstavitev dela z gradivi Jazon (IDD)

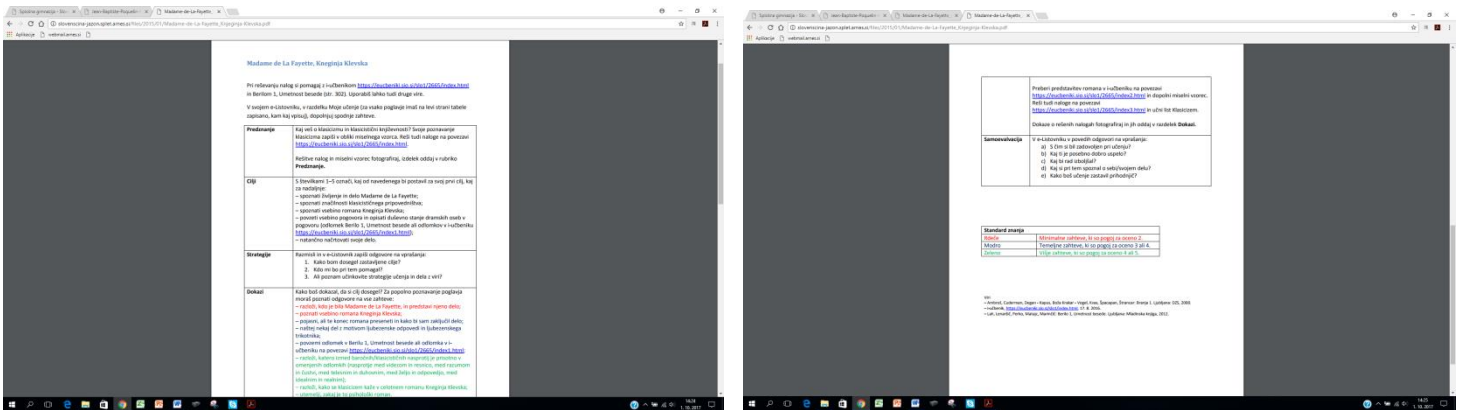
Dijaki v vsaki nalogi, ki smo jo pripravile članice predmetne skupine, najdejo navodila za izvedbo naloge, sestavljene po načelih formativnega spremljanja in preverjanja.

Sama sem z vrhunskimi športniki delala v spletni učilnici Moodle, ker delo v njej obvladajo in na ta način delajo tudi pri drugih predmetih. Podobno sem delala tudi z dijaki športniki, ki se ne šolajo na kombiniran način, ampak izključno na daljavo, npr. športniki, ki živijo in trenirajo v tujini. S perspektivnimi športniki, ki so nekoliko več prisotni v šoli, pa smo se navajali tudi na okolje Mahare (eListovnik).

Dijaki so na spletni povezavi <http://jazon.zrssi.si> med učnimi gradivi poiskali predmet Slovenščina in obravnavano temo.

1. Primer dostopa do gradiv

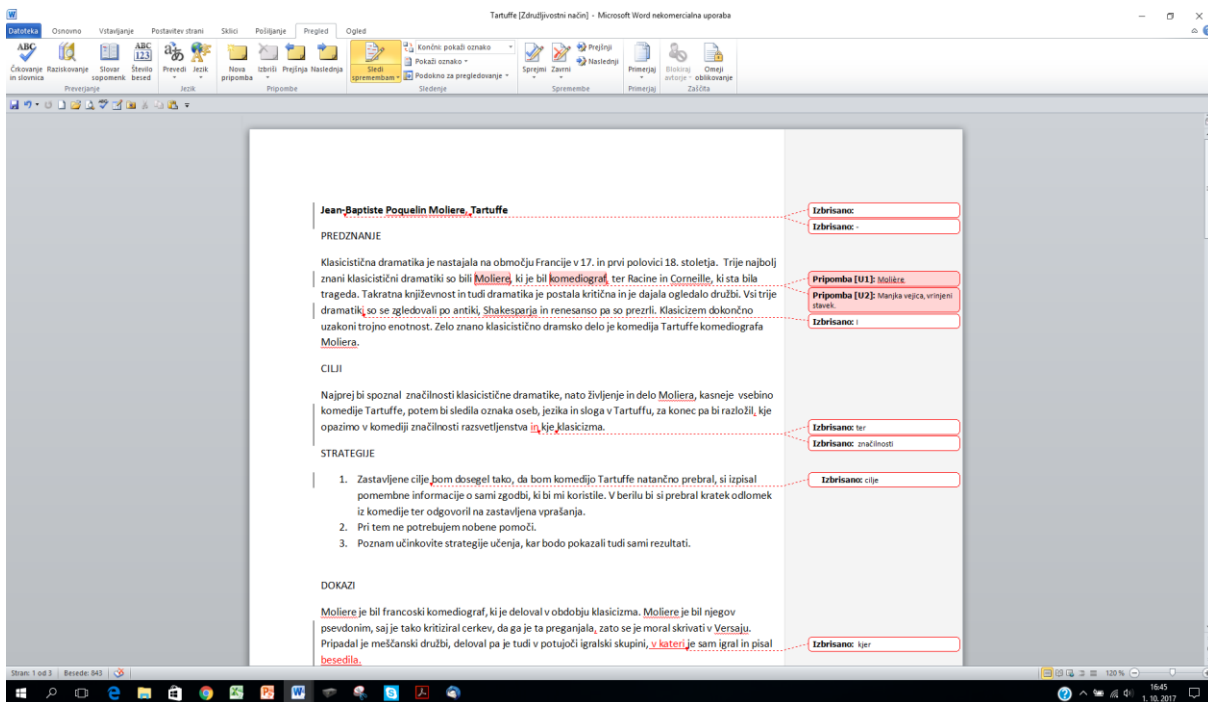

2. Slika gradiva

Dijaki so nalogo rešili in mi jo oddali v spletno učilnico. Nekateri se odločijo za wordovo datoteko. Drugi zelo radi pošljejo nalogo fotografirano ali preskenirano, kar je tudi dobrodošlo, saj v tem primeru besedilo napišejo na roko. Na ta način se lahko zelo dobro pripravijo na pisanje maturitetnega eseja, ki se piše na roko. Z nekaterimi pa smo delali v Mahari.

Status oddaje naloge

Status oddaje naloge	Oddano in ocenjevanje
Stanje ocen	Nebocnjeno
Rok za oddajo	nedelja, 8. oktober 2017, 00:00
Preostali čas	6 dni 7 ure
Stanje urejanja	Udeleženec lahko ureja oddano nalogo
Zadnja sprememba	nedelja, 1. oktober 2017, 16:12
Oddane datoteke	Tartuffe.docx
Komentar oddaje	<p>▼ Komentarji (1)</p> <p>1 Jure Radovec Žumer - 1 okt. 16:20 Z naloga sem zelo zadovoljen. Delaj in se nauči! Iako kol sis se dogovora.</p> <p>Dodaj komentar...</p> <p>Shrani komentar Prekliči</p>

3. Sliki oddane in popravljene naloge

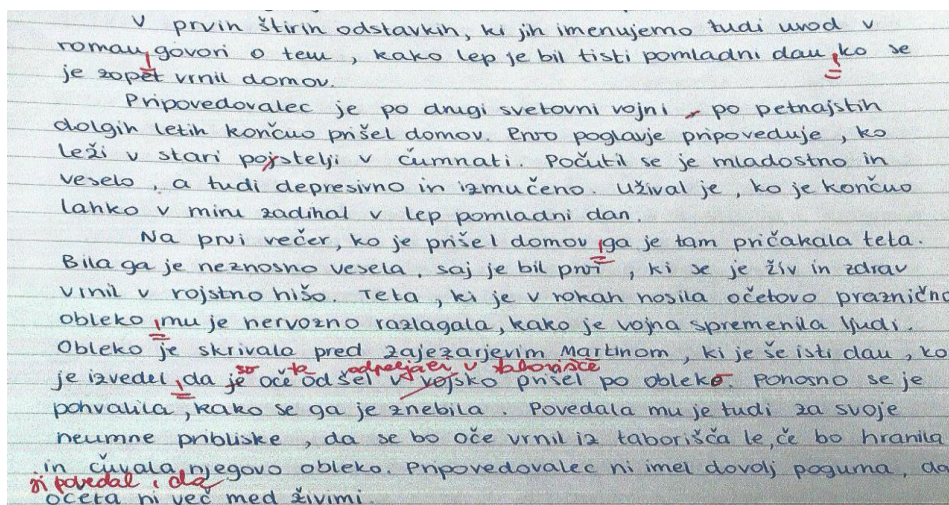
Po oddanih nalogah sem dijakom dala povratno informacijo, s katero sem jih spodbujala, da bi delo še boljše opravili. Z dijaki sem se tudi dogovarjala, da smo se enkrat na teden oz. najkasneje na štirinajst dni slišali preko Skypa-a. Kar nekaj dijakov je moralo razlago oz. vsaj komentar tudi slišati, da so snov poglobljeno razumeli. Vsakemu dijaku sem se poskušala približati na način, ki mu je najbližji. Na koncu našega dela je sledila samoevalvacija, dijak je predstavil svoj pogled na sam potek samostojnega izobraževalnega dela.

Primer samoevalvacije:

- Pri učenju sem bil zadovoljen s prebiranjem same komedije in pri branju razlage dela iz berila in i-učbenika.
- Zelo dobro se mi je uspelo naučiti samo zgodbo Tartuffa, označiti glavne osebe in predstaviti glavne motive ter teme komedije.
- Izboljšal bi rad znanje o obdobju klasicizma na splošno, spoznal še ostale avtorje, ki so ustvarjali v tem času, in njihova dela.
- Spoznal sem, da z dobrim delom lahko zelo dobro in podrobno obdelam zahtevano temo.
- Najprej bom prebral delo, si izpisal pomembne informacije in nato preletel snov, ki je obravnavani temi zapisana v berilu in i-učbeniku.

Dijaki so odgovorili tudi na sledeča vprašanja:

1. Ustreznost gradiv za izobraževanje na daljavo:
 - a) Zapiši, kako ustrezna je po tvojem mnenju tabelarična postavitev gradiv za izobraževanje na daljavo (So bili dostopi in prehodi med meniji lahki ali preveč zapleteni?).
 - b) So bila navodila za reševanje nalog ustrezna ali ne? Pojasni, kaj je bilo moteče, kje bi se dalo navodila še izboljšati ...
 - c) Kako ustrezna so po tvojem mnenju gradiva za izobraževanje na daljavo?
 - d) Kako ustrezni so naslednji parametri: navodila za delo, delovni listi, predstavljena snov, povezave do dodatnih gradiv.
 - e) Kako ustrezno je po tvojem mnenju navajanje ciljev in pričakovanih dosežkov/opisnih kriterijev pri usmerjanju dijakov na načrtovanje lastnega učenja in samovrednotenja znanja?
2. Kaj meniš o ustreznosti učnega okolja.
3. Sklepne misli:
 - Kako, kdaj in zakaj je potekalo izobraževanje na daljavo?
 - Kaj se je dobro obneslo?
 - Kje so ovire?
 - Predlogi za izboljšave.

4 Slika popravljene naloge

Dijaki so menili, da je tabelarična postavitve gradiv za izobraževanje na daljavo ustrezna oz. da na samo opravljanje naloge postavitve gradiva ne vpliva. Glede navodil za reševanje nalog dijaki niso imeli pripomb niti ne z učnim okoljem, ne glede na to, v katerem sem delala. Enega od dijakov je navdušilo, da je standard znanja označen z različnimi barvami, da se takoj vidi, kaj je potrebno znati za minimalne in kaj za temeljne ter višje zahteve.

Kar nekaj dijakov je menilo, da jim je včasih s pomočjo e-gradiv in i-učbenik za 1. letnik težko rešiti in odgovoriti na kakšno vprašanje v pripravljenih nalogah ali pa tudi v berilu, ki so ga imeli s seboj. Dijaki so bili najbolj navdušeni nad tistimi nalogami, ki imajo pripravljene delovne liste. Morali so se še bolj poglobiti, odgovore poiskati dvakrat in zato se so tudi več naučili. Zelo hitro so se tudi privadili na navajanje ciljev in pričakovanih rezultatov/opisnih kriterijev pri njihovem usmerjanju na načrtovanje lastnega učenja in samovrednotenja znanja. S povezavami do dodatnih gradiv so bili zadovoljni.

BIBLIJA

1. Biblija je skupno ime za judovsko (t. i. Staro zavezo)

in križansko (t. i. Nova zaveza)

versko knjigo (Sveto pismo).

Judje sprejemajo kot sveto samo Staro zavezo, kristjani pa obe. Stara zaveza je

pisana v glavnem v hebrejščini, delno v aramejščini. Nova zaveza

pa je pisana v grščini. Oblikovanje judovske Biblije v urejen sistem je

potekalo več stoletij (od 7st. pr. n. št. do 1st. n. št.). Nova zaveza je

nastajala v prvih stoletjih našega štetja, dokončno cerkveno potrjeno obliko je dobila šele

okoli 400.

5 Slika delovnega lista

3. Sklep

Menim, da pri dijakih športnikih dosegamo najboljše rezultate pri kombiniranem načinu poučevanja – načinu, ko so dijaki vsaj občasno prisotni pri pouku, občasno pa se izobražujejo na daljavo. Doseganje dobrih rezultatov pri izključno izobraževanju na daljavo je zahtevnejše. Pri dijakih z izobraževanjem na daljavo razvijamo tudi odgovornost, saj se je potrebno držati dogovorov, stiki (videokonferenca) so nujni ob določenih urah in dnevih.

Pomanjkljivosti pa so v tem, da je takšno učenje primernejše in uspešnejše za bolj motivirane dijake, za tiste, ki imajo dobre učne navade. Pri dijakih, ki nimajo notranje motivacije, smo pri takšnem načinu poučevanja učitelji pogosto nemočni. V razredu, kjer imamo neposreden stik z dijaki, lažje ukrepamo, če nekdo noče delati. Če pa dijak sproti ne bere naših elektronskih obvestil, nam nanje ne odgovarja, ne dela nalog, težko kljub prizadevanju karkoli naredimo. Navajanje na tak način dela je dolgotrajen proces, pri njem se spremeni tudi vloga učitelja, ki nima več klasične funkcije, je samo še koordinator oz. mentor. Njegov delovni čas pa postaja zelo fleksibilen, tudi ob vikendih, praznikih in popoldanskem oz. večernem času.

Omenjeni projekti so več kot dobrodošli, saj pripomorejo k temu, da se izobraževanje na daljavo umešča v slovenski šolski prostor. Pridobljeno znanje in izkušnje pa se že sedaj uspešno prenaša tudi na druge ciljne skupine. Veliko pa v takšnih projektih pridobivamo tudi učitelji, saj je dober učitelj tisti, ki s pridobljenim znanjem v preteklosti razume in sprejema nove stvari v okolju, ki se spreminja. Učencem lahko podamo znanje na več načinov in več načinov poznamo, lažje delamo. Stari načini poučevanja pogosto niso več učinkoviti ne le pri dijakih, ki so veliko odsotni od pouka, ampak pri vseh. Vendar kljub vsemu napredku, ki ga prinaša IKT, ostaja nesporno dejstvo brez učitelja, ki strokovno in didaktično obvlada svoje delo, ne gre v nobenem primeru, ne v razredu ne pri izobraževanju na daljavo.